

Kunnskapsdepartementet
v/politisk ledelse

Oslo, 1. oktober 2023

Innspill til statsbudsjettet 2025

Voksenopplæringsforbundet (Vofo) vil med dette gi innspill om tilskudd til studieforbund og Vofo i statsbudsjettet for 2025. Innspillet retter seg til statsbudsjettets kap. 315 post 70 og kap. 315 post 72. Innspillet viser hvordan tilskudd til studieforbund kan utvikles for å styrke den frivillige voksenopplæringen over hele landet, for å ivareta opplæring og deltakelse i frivillige organisasjoner, bidra til å bevare et mangfoldig kulturliv og ta vare på kulturarven gjennom læring.

I Hurdalsplattformen slår regjeringen fast at de vil «styrkje rolla til studieforbunda og det frivillige opplæringstilbudet». Vi ber om at regjeringen fortsetter å følge opp disse ambisjonene og styrker frivilligheten som læringsarena i forslaget til statsbudsjett for 2025.

Vofo har følgende innspill til Kultur- og likestillingsdepartementets budsjettforslag for 2025:

- Følge opp politisk håndtering av problemstillinger knyttet til deling av tilskuddsordningen til studieforbund og midler til evaluering av delingen
- Kap 228 Post 85 Støtte til Kulturarvskolene

Argumentasjon og begrunnelse

Politiske håndtering av problemstillinger

I 2021 delte Solberg-regjeringen tilskuddet til studieforbund mellom Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet, med mål om å utvikle de studieforbundene som i størst grad kan bidra som et målrettet kompetansepolitisk virkemiddel under Kunnskapsdepartementet. Som en direkte følge av delingen fikk studieforbundene ulike økonomiske rammevilkår, avhengig av hvilket departement studieforbundet får tilskudd fra. Forskjellen er i løpet av tre år forsterket på grunn av ulik utvikling av kursaktiviteten og at noen organisasjoner har byttet studieforbund i perioden.

Med to tilskuddspotter er det den potten hvor studieforbundene har svakest utvikling som gir det høyeste tilskuddet i forhold til aktiviteten. I 2022 var det timebaserte tilskuddet i gjennomsnitt 40 % lavere fra KUD enn fra KD, sett i forhold til kursaktiviteten det året. Vi ser ingen utvikling som tyder på at denne forskjellen vil bli mindre i 2023.

Regjeringen har i liten grad foreslått eller gjennomført tiltak for å utvikle de to tilskuddsordningene i ulike retninger, tvert imot har dere aktivt jobbet for at utviklingen på feltet innrettes på samme måte i begge tilskuddsordningene. Denne politikken vil selvsagt gjøre det enklere å reversere delingen på et senere tidspunkt, men den gjør det vanskelig i dag for tilskuddsmottakerne å forklare sine kursarrangører hvorfor andre studieforbund gir et betydelig høyere timetilskudd for samme type aktivitet.

Så lenge tilskuddsordningene til studieforbund er nesten helt likt utformet, og hovedvekten av aktiviteter innenfor begge ordningene består av frivillige lag og foreninger som tilbyr samme type kurs (f.eks. musikk og samspill, teater, håndverk, organisasjon og ledelse, jakt og friluftsliv eller førstehjelp), mener vi det er uheldig at det har vært opprettholdt store forskjeller i de økonomiske rammevilkårene over tid¹.

Vi ber om at innretningen og forvaltningen av tilskuddsordningen blir mer overordnet fra statens side. Dette er en utvikling som vil være i tråd med regjeringens frivillighetspolitikk og som kan bidra til mindre byråkrati og et enklere regelverk – som også kan redusere statens egne kostnader. Ved å redusere merkostnadene rundt dagens innretning og forvaltning av selve tilskuddsordningen, vil også studieforbundene kunne bruke mer tid og ressurser på å fremme voksnes læring.

Evaluere delingen av tilskuddsordningen til studieforbund

Regjeringen har ved flere anledninger varslet at delingen av tilskuddsordningen skal evalueres innen 2025. Vofo ser fram til å bidra i denne prosessen og ber om at det settes av midler på statsbudsjettet for 2025 til å gjennomføre en god evaluering. Arbeidet må starte i 2024 for at det ikke skal gå alt for lang til fra behovet for eventuelle tiltak er kjent til de kan gjennomføres.

Til tross for at aktiviteten i 2021 var noe begrenset som følge av smittevernstiltak under og etter koronapandemien, mener vi det finnes tilstrekkelig grunnlag for å evaluere både om delingen har gitt ønsket effekt og få kartlagt tilsiktede og utilsiktede virkninger av delingen. Vi forventer at arbeidet vil danne et kunnskapsgrunnlag for en politisk avgjørelse om hva slags og hvor mange tilskuddsordninger studieforbundene trenger i fremtiden.

Kap 228 Post 85 Støtte til Kulturarvskolene

Vi er glade for at det i statsbudsjettet innføres en fast bevilgning til kulturarvskolene. Kulturarvskolene er tre godt etablerte private skoler som tilbyr utdanning innen tradisjonshåndverk som det offentlige utdanningssystemet ikke finner grunnlag for å tilby. Skolene tilbyr utdanning i en rekke fag knyttet til kulturarv. De har en høy andel eldre elever og små programmer, som ikke alltid utløser støtte og dermed gir skolene en sårbar finansiering.

Opplæring innenfor tradisjonshåndverksfag er avhengig av dyktige faglærere, som blant annet utdannes på kulturarvskolene. For å styrke et kulturelt mangfold og bevare kulturarven gjennom læring trenger studieforbundene at det utdannes nye lærere i tradisjonshåndverksfag.

Vi ber om at tilskuddet prisjusteres og økes i 2025 prisjusterer og av tilskuddet.

Med hilsen

Voksenopplæringsforbundet

---

¹ <https://statistikk.vofo.no/>